

Vedlegg 3:

Gjennomgang av innkomne merknadar til oppstartmeldinga for Dalsfjorden marine verneområde, med Statsforvaltaren i Vestland sine kommentarar

Sjøfartsdirektoratet har ingen konkrete merknader.

Opplysningsvesenets fond har ingen merknader.

Statens kartverk føreset at karta til verneområda vert laga i samsvar med Miljødirektoratet sin produktspesifikasjon for verneområde og gjort tilgjengelege gjennom nettportalen geonorge.no.

Statsforvaltaren vil følgje opp dette.

Sogn og Fjordane Fiskarlag og Hafs Fiskarlag «kan gå inn for det omsøkte området i Dalsfjorden då det er unntak for passive og aktive fiskereiskap. Inkludert snurrevad, reke tråling og brislingfiske med not. (...) Sogn og Fjordane Fiskarlag har ingen andre merknader.»

Direktoratet for mineralutvikling (DMF) har ikkje innvendingar til oppstartmeldinga. «DMF er i denne samanhengen oppteken av at mineralressursar som har eller kan ha verdi ved uttak og utnytting, blir teke omsyn til i verneprosessen. Vern kan i tillegg til å gjere mineralressursar utilgjengeleg innafor sjølve verneområdet også medføre arealrestriksjonar utanfor verneområdet, og på denne måten legge avgrensingar eller føringar for uttak av mineralressursar utom verneområdet. DMF kan ikkje sjå at det er registrert regionale eller nasjonalt viktige mineralressursar i direkte tilknytning til dei foreslegne verneområda. På Stad er det uttak i drift som ligg nært inntil foreslått verneområde. Om ny kunnskap i framtida viser at det finst viktige førekomstane av mineralske ressursar i verneområda, kan eventuell uttak av desse førekomstane vurderast konkret i kvart enkelt tilfelle ut i frå den generelle dispensasjonsføresegnene i naturmangfaldlova § 48. Denne lyder: "*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.*" Eventuelle konsekvensar av restriksjonsnivå for utnytting av mineralske ressursar skal utgreiast i den vidare prosessen, og DMF har difor ikkje noko innvendingar til melding om oppstart.»

Bergen sjøfartsmuseum «kjenner til marine kulturminne innanfor begge dei planlagde områda ved Stad i Selje kommune og Dalsfjorden i Gaular, Fjaler og Askvoll kommunar. Me stiller oss positive til forslaget om marine verneområde og dei effektane dette vil ha på dei marine natur- og kulturmiljø i områda. Medan dei føreslåtte verneforskriftene

ikkje hindrar tiltak i områda blir det fortsatt aktuelt for museet å utføre fleire registreringar i områda i forbindelse med planarbeid eller tiltak i framtida.

Museet har ingen andre merknader til dei planlagde tiltaka.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.»

Statsforvaltaren ser positivt på at Bergen sjøfartsmuseum vil følgje opp i framtida.

Sogn og Fjordane fylkeskommune «tek varsel om oppstart av verneplanprosessane til vitande. Det vert vist til saksutgreiinga når det gjeld innspel til oppstart av verneplanarbeidet. Fylkeskommunen vil kome attende med nærare innspel knytt til våre ansvarsområde når utkast til verneplan kjem på høyring. Fylkesutvalet er uroa over konsekvensane vern kan ha for utbygging av viktig infrastruktur og for næringslivet i desse områda. Dersom ein vel å gå vidare med desse planane, så må det gjerast ei grundig konsekvensutgreiing og det må takast omsyn til dei utviklingsplanane som kommunane har i desse områda no og i framtida.»

Statsforvaltaren kan så langt ikkje sjå er det ikkje store konflikhtar med marint vern i Dalsfjorden. Planområdet for marint vern er ikkje så stort at det utløyser krav om konsekvensutgreiing etter plan- og bygningslova. Vi vil så langt det er mogleg ta omsyn til moglege konsekvensar for infrastruktur og næringsliv i området.

Per Nistad har kome med innspel om at

«1 Vi ser positivt på at fjorden vert verna mot skadelege inngrep.

2 Det må framleis bli same reglar for fritidsfiske både med snøre og botnreiskap innanfor som utanfor vernegrensa.

3 Det må ikkje bli vanskelegare å få byggeløyve/løyve til utslepp av reinsa kloakk innanfor verneområdet enn i dag.

4 Jordbruksdrift inkludert spreiding av husdyrgjødsel må ikkje få strengare reglar enn område utanfor vernesona.

Når det gjeld turistfiske, har dette auka sterkt dei siste åra. Mange meiner at presset på nokre fiskearter er for stort. Det vert truleg teke opp ein god del fisk under minstemål.»

Statsforvaltaren vil følgje opp punkta. Vi har lagt inn heimlar for utslepp av reinska kloakk etter gjeldande lovverk, sjå både § 4 m og § 5 h. Reinsa kloakk vil få same reglar som før, og det same med jordbruksdrift.

Kystverket har ikkje registrert ankringsområder eller viktige hamner i kandidatområdet i Dalsfjorden og har ikkje merknader.

Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE «kan ikkje sjå at oppretting av Dalsfjorden marine verneområde er i konflikt med kjende vasskraftressursar. Det er fleire små vannkraftverk som har utløp inn i det foreslåtte verneområdet. Sidan desse ikkje er regulerte, vil ikkje vassføringa i elvane fråvike betydeleg frå det som er naturleg. Det er i dag ei 66 kV luftleidning Hålandsfossen – Øyravatn som kryssar fjorden. Det er ikkje nemnd planar for denne med det første, men SFE Nett har planar om spenningsoppgradering av Grov – Øyravatn, og Sunnfjord Energi AS har planar om spenningsoppgradering av Moskog – Sande – Hålandsfossen, slik at det kan vere aktuelt med spenningsoppgradering av Hålandsfossen – Øyravatn på sikt. Vi ber om at Sunnfjord Energi og SFE Nett blir høyrte om desse planane slik at vernet ikkje kjem i konflikt med framtidige behov for å oppgradere regional- og distribusjonsnett. Det er også viktig at forskrifta ivaretek eventuelle behov for motorferdsel i samband med tilsyn, vedlikehald og utfall av luftleidningen.»

Statsforvaltaren har sendt oppstartmeldinga til Sunnfjord Energi og SFE Nett, og vil også sende framlegget til dei.

Arnulf Aasnes er skeptisk marint verneområde i Dalsfjorden fordi det kan gjere utnyttinga av naturressursane vanskelegare i framtida. «Mitt budskap er i alle fall at ein legg til rette for framtidig utnytting av dei ressursane me har langs Dalsfjorden og ikkje vernar fjorden «i hel» for utnytting for framtidige generasjonar. Særleg i vestre del av det føreslegne området har me eit stort potensiale med utnytting av vassressursane i ei eller anna form. Ikkje berre lokalt, men nasjonalt og internasjonalt i eit miljøperspektiv.»

Statsforvaltaren vil ta innspelet med seg i det vidare arbeidet.

Fiskeridirektoratet skriv at «Her er det lite kommersielle fiskeriinteresser som vil bli hindra av verneframlegget slik det ligg føre i dag utanom eit rekefelt som går frå Vilnesfjorden og inn i Dalsfjorden til Grimeneset. Vi har difor ingen merknadar. Vi føreset av framlegget ikkje er til hinder for utviklinga av skjelnæringa som er i Dalsfjorden i dag». Det gjeld lokalitet 13501 Kvamen og lokalitet 19476 Gjelet, som både ligg i Fjaler kommune.»

Statsforvaltaren legg opp til at eksisterande skjelanlegg Kvamen og Gjelet kan halde fram. Vi vil gjerne ha innspel på om rekefeltet er i aktivt bruk. Det vil i utgangspunktet ikkje bli forbode med rekefelling.

Sunnfjord Energi «har nettanlegg som ligg innafor/ inntil det området som vert vurdert verna. I den samanheng er det vesentleg at fylgjande vert teke omsyn til: Vernevedtaket bør ikkje vanskeleggjere generelt vedlikehald av eksisterande og framtidige nettkomponentar. Inspeksjon, ombygging, drift og utbetring av feilar innafor det marine verneområdet bør også i tida som kjem kunne utførast utan større hindringar for å sikre sikker straumleveranse til kundane og hindre akutte utfall. Oppgradering/ fornying av nettet er naudsynt, og Sunnfjord Energi må og i framtida ha høve til å legge nye kabelforbindelsar i verneområdet dersom behovet melder seg. Sunnfjord Energi ynskjer at eventuelle vernevedtak for Dalsfjorden må sikre rett til drift, vedlikehald og fornying

av eksisterande og framtidig nettanlegg utan at arbeidet med dette krev søknad om dispensasjon.»

Statsforvaltaren viser til at drift, vedlikehald og fornying av eksisterande kablar og el-anlegg kan halde fram (verneforskrifta § 4 i og l). Ved behov for nye kablar eller oppgradering og fornying av sjøkablar som ikkje fell under § 4, kan tiltakshavar søkje om dispensasjon til dette i § 5 b eller c.

Gaular kommune har følgjande kommentar til oppstartmeldinga:

«Geologiske fysiske og biologiske forhold: Formannskapet ser ein samanheng mellom tilstanden i Kapstadvika og miljøtilstanden i Kvamselva som har vore og framleis er for mykje påverka av ureining frå spreidte avløp og landbruk. Gaular kommune jobbar ut i frå ein tiltaksplan for Kvamselva/ Fauskeelva for å betre denne tilstanden, som i så fall også kan verke positivt inn på Kapstadvika.

Plansituasjonen: I tillegg til kommuneplanen frå 2001, bør ein også nemne kommunedelplan forretning og industri frå 2012. Planen opnar for småbåthamnar og næringsverksemd på nokre lokalitetar som vil ligge innanfor verneområdet. I tillegg gjeld framleis reguleringsplanar for Eidevika (gbnr 118/5), Standnes (gbnr 48/4), Sveen industriområde (Svesundet) og Industriområde Lervika (tidl. Sunnfjord Sag).

Ureining: Formannskapet vil presisere at avrenning frå flyplassen på Bringeland vert samla opp på flyplassen og deretter transportert til kommunalt avløp i utvanna tilstand. I tillegg vert glykolhaldig snø frakta frå flyplassen til Dalsfjorden. Det ligg føre utsleppsløyve for flyplassen frå Statsforvaltaren og det er gjort undersøkingar av innhald og påverknad. Formannskapet meiner at det er viktig å få vurdert Dalsfjorden si sjølvreinsingsevne som resipient for ma. avløpsvatn. Fjordbotnen har fleire tersklar og ulike sjikt i vassmassane. I tillegg er straumforholda svært varierende. Det er såleis usikkert om vanlege krav til utslepp til sjø i *mindre følsomme område* bør gjelde over alt i fjorden. For å vite meir om dette, må det utførast betre kartlegging av fjorden.

Forvaltningsplan: Det vil vere viktig med ein forvaltningsplan som legg klare føringar for handsaming av tiltak i sjø etter plan- og bygningslova, td. flytebrygger, forankring og utfylling ut over marbakken. Gaular formannskap er uroa over konsekvensane vern kan ha for friluftsliv, samt planer og utbygging av nødvendige og viktig infrastruktur for næringslivet og friluftsliv i desse områdene. Dersom ein vel å gå vidare med desse planane må det gjerast grundig konsekvensutgreiing og det må takast hensyn til dei utviklingsplaner som kommunen har i dette området no og i framtida.»

Statsforvaltaren er innstilt på å ta omsyn til (dåverande) Gaular kommune sine vedtekne kommunal- og reguleringsplanar (Standnes, Eidevika, Sveen industriområde, Lervika industriområde, som og gjeld planar om småbåthamnar). Vi ser det som positivt at det vert rydda opp i ureining i Kvamselva og Kapstadvika. Ei eventuell framtidig bru over Svædsundet bør etter vårt syn byggjast utan støttepilar i sjøen. Høyringa må få fram om det framleis vert dumpa glykolhaldig snø/smeltevatn frå flyplassen på Bringeland og ut i Dalsfjorden, eller om det er laga andre løysingar for å handsame denne ureininga. Det

er i så fall i strid med vernereglane slik reglane er utforma i dag. Statsforvaltaren er samd i at det bør lagast ein forvaltningsplan for eit marint verneområde i Dalsfjorden.

Askvoll kommune «er positiv til at det vert starta opp verneprosess for marint verneområde i Dalsfjorden. Verneområdet må ikkje vere til hinder for oppføring av mindre kai-/bryggjeanlegg og ordinært utslepp av avløpsvatn frå eksisterande og framtidig busetnad langs fjorden, medrekna mindre næringsverksemdar. Kommunen ser det òg som avgjerande at det vert rom for opprusting av FV57 på strekninga langs fjorden, med bru over Svesundet, og utbygging av ny tømmerkai.»

Statsforvaltaren meiner at forvaltningsmyndet skal kunne vurdere søknadar om t.d. småbåthamner og flytebryggjer i framtida, jf. framlegg til forskrift § 5 e. Eksisterande utslepp av reinska avløpsvatn vil kunne halde fram (§ 4 m), og nye røyrleidningar med utslepp av reinska kloakk etter gjeldande lovar og forskrifter vil kunne søkje om dispensasjon (§ 5 h). Punkta er såleis teke inn i framlegget til verneforskrift.

Fjaler kommune «tek varsel om oppstart av verneplan for Dalsfjorden til vitande. Fjaler kommune ber om at det vert teke omsyn til pågåande prosjekt og planarbeid i området i det vidare arbeidet. Visar til saksutgreiinga for nærmare innspel til oppstart av verneplanarbeidet».

Frå saksutgreiinga: «Gjeldande plan for området i Fjaler er kommuneplanen sin arealdel (2009), der store deler av sjøarealet er avsett til friluftsliv og ferdsel. Innanfor foreslått verneområde i Fjaler er det to blåskjellokalitetar, to områder avsett til utbyggingsføremål i arealdelen (2009), N12 og N13, to låssettingsplassar og eit verneområde (Holmelidholmen). Område N12 i Kvamen er regulert til næring, hytter og båthamn og deler av området er opparbeidd med tunnelmassar frå Dalsfjordsambandet og er tenkt nytta til tømmerkai. Det er nyleg starta planendring for området der føremålet er å omregulere småbåthamn og hytteområdet til næringsareal. Eksisterande plangrense er utvida for å få på plass ei tilstrekkeleg og stabil fylling i sjø. Område N13 er og avsett til næring og kai. Det er ikkje utarbeidd reguleringsplan for dette arealet. Grunneigar har sendt innspel om at dei ynskjer å etablere ei båthamn på dette området. Området er tenkt opparbeidd med ein parkeringsplass og båthamna skal etablerast med flyteelement. I tillegg pågår det arbeid med reguleringsplanar for FV 57, strekningane Sætenes – Strandanes og Strandanes Nistadlia.

Vern av Dalsfjorden vil medføre restriksjonar på bruk og tilrettelegging av ulike aktivitetar i og nær verneområdet. Fjaler kommune er oppteken av at vernet ikkje må leggje restriksjonar på pågåande prosjekt og planarbeid. Det gjeld spesielt etablering av tømmerkai og utviding av næringsareal i Kvamen og utbetring av fylkesveg 57. Fjaler kommune har i møter hatt god dialog med Fylkesmannen/Statsforvaltaren om verneplanarbeidet og har fått tilbakemelding om at ein legg opp til å finne akseptable løysingar i vidare arbeid med reguleringsplanane. Fjaler kommune ser fram til vidare god dialog med Statsforvaltaren om pågåande planarbeid og verneplanarbeidet.»

Statsforvaltaren meiner det er rett å ta omsyn til Fjaler kommune sine vedtekne planar (Kvamen) og etablerte blåskjellokalitetar. Vi kan ikkje sjå at arbeid med reguleringsplanar for Fv 57 vil kome i konflikt med marint vern i Dalsfjorden, og vi er trygge på at ein kan finne akseptable løysingar som ikkje grip nemneverdig inn i det marine verneområdet.

Møte

Sentrale tema på dei opne møta 14.12.2017 og 6.03.2018*

- Garnsettingsplassar. Desse vert ikkje berørte av marint vern.
- Grøfting i jordbruket vert ikkje berørt av marint vern.
- Avløp i sjø frå septiktankar (spreidd avløp). Eksisterande kan halde fram, nye må ha løyve.
- Utslepp frå eventuell ny prosessindustri vil ikkje være lov ved marint vern, men dette er ikkje ei konkret utfordring per dags dato.
- Bygging i 100-meters beltet vert avgjort på vanleg måte gjennom plan- og bygningslova av kommunen.
- Varmepumpe som inneber rørleidning på botn må handsamast etter dispensasjonsregel, og det kan takast inn som eit eige punkt i verneforskrifta. Om mogleg bør dei samlast i staden for å liggje spreidde.
- Tømmerkai ved Kvamen er under planlegging. Dette må avklarast i verneprosessen, og vil kunne realiserast.
- Eventuell bru over Svesundet berører ikkje marint vern dersom brua går i eitt spenn. Brua må ha løyve dersom det skal vere påle på fjordbotn. Dette bør avklarast i verneprosessen.
- Det er aukande cruiseskiptrafikk, men mest mindre luksusbåtar. Det må bli forbod mot utslepp frå skipa, ikkje minst gråvatn.
- På Fv 57 mellom Osen og Dale må det gjerast utbetringar på alle stader der vegen er smal og svingete, også omlegging. Desse tiltaka vil ikkje kome i konflikt med marint vern. Unntaket er viss det vert aktuelt å dumpe steinmassar (overskotmassar i fjorden). Dette bør ein unngå uavhengig av marint vern.
- Avrenning frå av-ising av fly på Førde lufthamn: Det vil ikkje lenger bli dumpa snø i fjorden, og avrenning vil skje gjennom kommunalt avløp i Kapstadbukta. Mengda og kjemisk innhald tilseier at dette ikkje kjem i konflikt med marint vern i området, og handteringa av av-isingsvæske vil bli handtert på vanleg måte etter ureiningslova**.
- Blåskjelanlegg: Det er i alt tre eksisterande blåskjelanlegg i Dalsfjorden, og to av dei er innanfor planleggingsområdet for marint vern. Blåskjelanlegg kan halde fram i eit marint verneområde, men nye installasjonar som t.d. feste på botn må ha løyve.
- Marin grunnkartlegging er viktig. Statsforvaltaren vil dekkje kostnader til slik kartlegging i planleggingsområdet, dvs. innanfor Dalsfjordbrua.
- Gruntvassområdet ved Kapstad strekkjer seg meir enn 100 meter ut, og er utan vatn ved fjære sjø. Berører særleg gnr 129 og 122*. Det vert eiga synfaring her saman med grunneigarane og kommunen.

Statsforvaltaren sine kommentarar før høyring:

*Enkelte punkt er modifisert før høyring for å være i samsvar med framlegget til forskrift.

** Høyringa må få fram om det framleis blir dumpa glykolhaldig snø i Dalsfjorden, eller om Bringeland flyplass har funne andre metodar for å handsame slike ureina massar.

Møte med grunneigarar i Kappstadvika og synfaring 4. juni 2019

Det meste av synfaringa var i Kappstadvika der spørsmål knytt til mudring til naust, festing av bøye og flytebrygge som vert teken i land årleg var spørsmål. Statsforvaltaren vil ta omsyn til problemstillingane som vart reiste. Kommunal plan i Kappstadvika inneber å utvide fylling ved kaien framfor meieriet, og Statsforvaltaren vil gå inn for at vernegrensa følgjer reguleringsplangrensa kring kaien. (Det er utarbeidd eige referat frå synfaringa.)

Møte med Askvoll, Fjaler og Gaular kommune 5.juni 2019

Møtet med kommunane 05.06.2019 kom i stand for å informere kommunane om status for arbeidet med å lage eit framlegg på høyring, og for å få innspel til arbeidet. Tema som var oppe utover kommunane sine innspel til oppstartmeldinga gjaldt kunnskap om Dalsfjorden sin resipientkapasitet med utarbeiding av lokal forskrift og skjønsmidlar, ordninga med nasjonale laksefjordar, at det bør opprettast eit rådgivande utval for det marine verneområdet i Dalsfjorden. Det må vere god økonomi til forvaltning i framtida, med forvaltningsplan, økonomi og forutsigbarheit, og det er aktuelt å be om eit fond som følgjer vedtaket om vern. For bru over Svesundet er fleire alternativ utgreidd, og det kan bli aktuelt med påle i sundet pga mogleg konflikt med kulturminne. (Det er utarbeidd eige referat frå møtet.)

Synfaring 18. september 2019

Synfaringa kom i stand for at dåverande Fylkesmannen skulle bli betre kjend med dei grunne områda der det er aktuelt å trekkje vernegrensa til normalt flomål i staden for 2 meter under sjøkartnull. For grunne område må det verte lagt inn eigne formuleringar i verneforskrifta om tiltak her (m.a. mudring for naust og båtopptrekk).

På synfaringa vart vi kjende med at området innanfor Svesundet frå gamalt av er kjent som eit viktig gyteområde for fisk, spesielt torsk.